

Advies Mantelzorgondersteuning.

Het Rijk heeft de gemeentes zoals u weet voor 2015 en 2016 extra gelden ter beschikking gesteld om hen zo in staat te stellen deze mantelzorgers adequaat te ondersteunen. Voor de gemeente De Bilt komt dit zoals u weet neer op een bedrag van hondervijfzeventigduizend euro op jaarbasis. Wij maken ons ernstig zorgen over het uitblijven van concrete maatregelen, gericht op het versterken van de mantelzorgondersteuning en dringen er bij deze op aan op korte termijn actie te ondernemen.

Toelichting

De regering wil de kosten van de zorg fors terug dringen en doet dat mede door mensen langer thuis te laten wonen ook als zij al hulp behoeven. Dat sluit mooi aan bij de behoefte van ouderen, die voor het merendeel aangeven eigenlijk zo lang mogelijk in hun eigen huis te willen blijven. Op kosten van langdurige zorg en aanvullende dagopvang wordt zo in lijn met het landelijk beleid flink bespaard. Deze bezuinigingsoperatie kan echter alleen slagen, als meer mantelzorgers en vrijwilligers dan voorheen voor hulpbehoevenden een vangnet willen en kunnen vormen en deze mensen nog beter dan voorheen op hun taak zijn berekend. Immers door het gevoerde beleid zijn er steeds meer mensen die thuis verzorging of ondersteuning behoeven en neemt de zorgzwaarte van de thuiswonenden toe. Meer dan 8 uur per week zorgen voor naasten trekt een zware wissel op welzijn en gezondheid, zeker als dit langer dan drie maanden duurt!

Nieuwe mantelzorgers zijn niet altijd voldoende bekwaam om die zorg te kunnen leveren die van hun gevraagd wordt. Zo kunnen zij onvoldoende bijdragen aan de wens van de overheid om de kosten van de zorg naar beneden te krijgen. Om hen beter te equiperen, is het noodzakelijk dat alle mantelzorgers in beeld zijn bij de gemeente. De gemeente De Bilt kent haar mantelzorgers onvoldoende en heeft dus ook geen helder beeld van wat zij nodig hebben om hun taken uit te voeren. Tot op heden is nog geen vijf procent van de mantelzorgers in beeld bij het Steunpunt Mantelzorg.

Om hoeveel mantelzorgers gaat het nu eigenlijk. In 2009 werd het aantal mantelzorgers in De Bilt door Mezzo al geraamd op 8900, waarvan er 2800 langdurig en intensief zorg verlenen en 1200 zwaar (over-) belast zouden zijn. Met ingang van 2015 zal dit aantal nog aanmerkelijk gestegen zijn en voorlopig nog verder toenemen. Hierop zal zeker ook de keuze voor het afschaffen van de HH1 van invloed zijn geweest. Mezzo schat het aantal mantelzorgers in De Bilt die langdurig en intensief zorg verlenen in 2015 al op 4000. Hiervan zijn er maar 156 bij het Steunpunt bekend. Daarom is in eerdere overleggen tussen uw ambtenaren, Mens en leden van de WAR dit jaar ook telkens de nadruk gelegd op het belang van het vinden van de mantelzorgers. Alleen als mensen bij het Steunpunt bekend zijn en er eenvoudig over de drempel komen, kan er adequate en tijdige hulp worden geboden. Helaas zijn tot onze grote verontrusting tot nu toe concrete acties uitgebleven.

Op het regelen van een kwalitatief goede ondersteuning van mantelzorgers wordt ook op landelijk niveau inmiddels sterk aangedrongen. Het betreft hier een voor gemeenten urgente taak. Immers, bij uitblijven van snelle actie op dit vlak mag verwacht worden dat veel werkende mantelzorgers de dubbele verantwoordelijkheid niet lang volhouden. Zonder extra investering in de kwaliteit en kwantiteit van de geboden ondersteuning zal het aantal mantelzorgers dat voortijdig afhaakt rap toenemen. Zo kan de regering weliswaar langs de ene kant de kosten van de zorg terugdringen, maar

ontstaan langs de andere kant hoge kosten als gevolg van uitval en ziekte van mantelzorgers en van een daaruit resulterende, toenemende behoefte aan thuiszorg, respijtzorg, dagopvang en intramurale zorg. Aan een raming van deze extra kosten zowel in geld als in persoonlijk leed zullen wij ons niet wagen, maar dat deze zeer hoog zijn mag duidelijk zijn. Dat kan en mag nooit de bedoeling zijn.

De urgente noodzaak om in actie te komen geldt evenzeer voor de gemeente De Bilt.

Tot nu toe is ons geen plan voor de besteding van de beschikbare gelden voorgelegd en dat baart ons zorgen. Sterker nog, de afgelopen periode was er sprake van een personeelwisseling bij het Steunpunt Mantelzorg waardoor de kwaliteit en kwantiteit van de geboden diensten onder druk kwam te staan. De WAR luidt daarom bij deze de noodklok en dringt aan op snelle concretisering en uitvoering van de plannen voor besteding van de gelden voor mantelzorgondersteuning in 2016.

Nu er op grote schaal (her-)indicatiegesprekken voor de Wmo plaatsvinden is ons inziens het moment daar om nieuwe mantelzorgers in beeld te krijgen. Zo kan al bij de aanvraag van hulp en het opstellen van het zorgplan informatie gegeven worden over mantelzorg en de faciliteiten die het gemeente voor het ondersteunen van mantelzorgers beschikbaar stelt.

Wij verwachten dan ook dat het College zo snel mogelijk geld ter beschikking stelt voor het vinden, informeren en trainen van nieuwe mantelzorgers. Speciale aandacht vragen we hierbij voor de werkende mantelzorger, die immers voor ingewikkelde financiële en morele keuzes komt te staan. Wij dringen er daarom bij u op aan om het onlangs gestarte project te verlengen met als oogmerk informatie te geven aan werkgevers en werknemers over het inbedden van mantelzorg in het arbeidsproces en de faciliteiten die daartoe geschapen kunnen worden.

De WMO Advies Raad stelt u daarom het volgende voor:

VOOR 2016.

1. Reserveer het hele beschikbare budget van 175.000 dit jaar en volgende jaren, voor Mantelzorg.
2. Maak vóór 2016 een plan voor de besteding van deze gelden.
Leg daarin de nadruk op het leggen van contacten tussen het Steunpunt Mantelzorg en mantelzorgers (het vinden). Formuleer een duidelijke resultaatverplichting voor 2016: het registreren van 1000 nieuwe mantelzorgers.
3. Stel een basiscursus mantelzorg gratis beschikbaar aan alle nieuwe mantelzorgers. Geef in 2016 1000 mantelzorgers een opleiding gericht op de zorg voor de naaste en op bewaken van de eigen grenzen.
4. Verleng de looptijd van het project gericht op de Werkende Mantelzorger
5. Versterk hiertoe het Steunpunt Mantelzorg in omvang en kwaliteit. Gereed 1-4-2016
6. Evalueer na een jaar in hoeverre het Steunpunt Mantelzorg in zijn doelstelling geslaagd is om een 1.000 nieuwe mantelzorgers te registreren, te informeren en te ondersteunen.
7. Maak een beleidsplan 2017 - 2018 om de doelstellingen op de lange termijn te verankeren.

Voor het vinden van mantelzorgers kan gedacht worden aan de volgende acties:

- a. MoM/Sociaal Team noteert bij het de keukentafelgesprek emailgegevens van mantelzorgers, zodat zij direct door het Steunpunt benaderd kunnen worden.
- b. MoM/Sociaal Team houdt evaluatiegesprekken een half jaar na inwerkingtreding van het zorgplan legt contact tussen Steunpunt Mantelzorg en de mantelzorgers.
- c. Nieuwe mantelzorgers krijgen standaard informatie over mantelzorg en over de dienstverlening van Steunpunt Mantelzorg (rechtstreeks of via huisarts, MensOpMaat/Sociaal Team, CJG). Steunpunt Mantelzorg onderhoudt contact via een nieuwsbrief.

Met vriendelijke groet,

Hans Voogt

Voorzitter Wmo Advies Raad De Bilt

d.d. 9 november 2015